

20/12/84

El gerundi

No és infreqüent que la construcció absoluta del gerundi —el gerundi absolut— desvetilli les reserves d'algú, que la considera amb recel, com si es pogués tractar d'una construcció no prou correcta o legítima, tant perquè la confon amb el gerundi copulatiu —tan sovint, amb raó, combatut— com perquè hi creu veure un calc de la sintaxi francesa. Fabra va explicar aquestes construccions en diversos textos. Així, a la seva Gramàtica postuma (pàg. 107), diu: "El conjunt format per un nom o pronom que porta adjuntat, a manera d'un predicat, un participi, un gerundi o un adjectiu, pot figurar dins una proposició fent-hi l'ofici d'un complement circumstancial (construccions absolutes)". I, com a exemple d'aquestes construccions amb un gerundi, indica el següent: *Manant-ho vós, ells obeiran*. Així mateix, en la seva Gramàtica francesa, en explicar l'ús del gerundi absolut, que és, certament, una construcció molt habitual en aquesta llengua, la traducció o equivalència catalana que indica dels exemples que proposa, consisteix en construccions que tenen aquesta mateixa estructura. En reproduïm un dels més característics, en què aquesta construcció és una frase incisa i amb un subjecte diferent del verb de l'oració principal, que és el cas en què aquestes construccions solen originar més recels: *L'endemà, obstinant-se el meu amic a callar, vaig prendre el partit de...*

Cal afegir-hi, encara, que el mateix Fabra usava ben sovint aquesta construcció i que, per tant, en trobem molts exemples en els seus textos: *Projecció ortogràfica de l'esfera sobre el pla meridiana, suposant-se l'ull infinitament distant i en el punt est o oest de l'horitzó*, (DGLC, "analema"); *Però en ambdues llengües s'operà una modificació, els quatre sons reduint-se a dos: el castellà confonia la s sorda amb la s sonora...* (Les normes de l'Institut); *S'esdevé sovint que totes dues (vocals) pertanyen a una mateixa síl·laba, aquesta i i aquesta u comportant-se com si fossin consonants* (Gramàtica de 1956, pàg. 2).

Es en casos com el del segon exemple del paràgraf anterior en què hom pot confondre el gerundi absolut amb l'incorrecte gerundi copulatiu: la frase de gerundi *els quatre sons reduint-se a dos* no indica una acció posterior al fet d'operar-se una modificació sinó una circumstància (l'explicació) d'aquest fet. Hauríem pogut dir, igualment: *Però, els quatre sons reduint-se a dos, en ambdues llengües s'operà una modificació*.